МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФІНАНСІВ

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ІННОВАЦІЇ

Випуск 23, 2022

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

Підприємництво та інновації
Науковий журнал з питань економіки та бізнесу

Науковий журнал «Підприємництво та інновації» призначений для фахівців, які цікавляться теоретичними та практичними питаннями щодо дослідження бізнес-процесів та майбутніх тенденцій підприємництва, інновацій та управління бізнесом.

Головний редактор:
Бояринова К.О.
доктор економічних наук, доцент кафедри менеджменту
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Члени редакційної колегії:
Баюра Д.О., д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Войтко С.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Гавриш О.А., д.т.н., професор, декан факультету менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Гринкевич С.С., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та маркетингу Львівського національного аграрного університету
Данько Ю.І., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Сумського національного аграрного університету
Дергачова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Дорошкевич Д.В., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та підприємництва Міжнародного університету фінансів
Дунська А.Р., д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Зозульов О.В., к.е.н., професор, заступник декана з наукової роботи Факультету менеджменту та маркетингу Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Іляш О.І., д.е.н., професор, проректор з наукової та міжнародної діяльності Міжнародного університету фінансів
Кравченко М.О., д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Крейдич І.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Круш П.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва Національного технічного університету України «КПІ ім. І. Сікорського»
Лапко О.О., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та кредиту Міжнародного університету фінансів
Лепейко Т.І., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
Лупак Р.Л., д.е.н., доцент, професор кафедри економіки Львівського торговельно-економічного університету
Смоляр Л.Г., к.е.н., професор, ректор Міжнародного університету фінансів
Трофименко О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва Міжнародного університету фінансів
Ястремська О.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, організації та планування діяльності підприємства Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
Magdalena Osinska, Dr.hab., Professor, Nicolaus Copernicus University in Toruń (Poland)
Osman Yildirim, Ph.D in Electrical Engineering, Ph.D in Human resources Management, Professor, Istanbul Arel University (Turkey)

Випуск 23, 2022

ISSN (Print): 2415-3583
ISSN (Online): 2707-6237

Засновник:
ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів»

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (категорія «Б»)
Наказ Міністерства освіти і науки України від 17 березня 2020 року № 409 (Додаток 1)

Галузь науки: економічні.
Спеціальності:
051 – Економіка; 072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 292 – Міжнародні економічні відносини

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 21478-11278 Р, видане Міністерством юстиції України 04.08.2015 р.

Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет відповідно до рішення Вченої ради Міжнародного університету фінансів (від 29 квітня 2022 року протокол № 9 - 21/22)

Відповідно до Закону про авторські права, при використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску посилання на авторів і видання є обов'язковим. Передрук і переклади дозволяються лише зі згоди автора та редакції.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Адреса редакції:
м. Київ, пр. Перемоги, 37
КПІ ім. Ігоря Сікорського, корп. 1
(ліве крило)
Телефон: +38 (098) 051 45 40
E-mail: editor@ei-journal.in.ua
Сайт: www.ei-journal.in.ua

© ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів», 2022

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Видобора В.В.
ЕКОНОМІЧНИЙ РІСТ І ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ РИНКУ..... **7**

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Кукліна Т.С., Цвілий С.М., Журавльова С.М.
ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ: ВІД КОРОНОВІРУСУ ДО ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ..... **12**

Перегуда Ю.А., Кривоберець М.М.
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ..... **16**

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Карпенко Л.Ф.
МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ..... **21**

Кулиняк І.Я., Жигало І.І., Коваль С.О.
СОЦІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СПРИЙНЯТТЯ РЕСПОНДЕНТАМИ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЙ НЕЙРОМАРКЕТИНГУ ПІД ЧАС ТУРИСТИЧНОЇ ПОДОРОЖІ..... **25**

Мазур К.В., Гонтарук Я.В.
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ..... **32**

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Бондарчук Н.В., Васільєва Л.М., Міньковська А.В.
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ..... **37**

Власова В.П., Борбіч М.С.
ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..... **42**

Дзюба О.М., Левіщенко О.С., Білоус В.С.
АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙ БІЗНЕС-МОДЕЛІ «ПІДПИСКА» НА ПРИКЛАДІ NETFLIX..... **47**

Докієнко Л.М.
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВА..... **52**

Зачосова Н.В., Назаренко С.А., Собко В.В.
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ НЕЮ У РЕАЛІЯХ BANI WORLD..... **59**

Когут І.В.
АКТУАЛЬНІ МЕНЕДЖЕРСЬКІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ З ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... **63**

Македон В.В.
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПРОЕКТІВ ЗЛИТТІВ ТА ПОГЛИНАНЬ В СЕРЕДОВИЩІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ..... **67**

Omelyanenko Vitalii, Omelyanenko Olena, Bila Valeriia
CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF ADAPTIVE BUSINESS MODELS DEVELOPMENT (SERVICE SECTORS CASE)..... **75**

Парсяк В.Н., Жукова О.Ю.
КЛЮЧОВІ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... **83**

Родіна О.В.
АНАЛІЗ РИНКУ М'ЯСА ПТИЦІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ ВЕКТОР У КОНТЕКСТІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ **91**

Чіков І.А.
ОЦІНКА РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ..... **96**

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Мітал О.Г.
ГАСТРОНОМІЧНИЙ ТЕАТР ЯК ІННОВАЦІЙНА ІВЕНТ-ПОСЛУГА ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ..... **103**

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Наконечна О.С., Михайлик О.М.
FINTECH В БАНКІВСЬКОМУ БІЗНЕСІ: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ПОТЕНЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ..... **108**

Роменська К.М.
СТРАТЕГІЧНІ ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВІ ОРІЄНТИРИ ФОРМУВАННЯ ТА СПРЯМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ У БЮДЖЕТНОМУ ПРОЦЕСІ..... **120**

Руденко В.В.
ФОРМАЛЬНІ ПРАВИЛА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІСКАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... **124**

Сисоєнко І.А., Карлюка Д.О.
АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ..... **132**

Чернишова О.Б., Степанова Д.С., Філон М.М.
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВАЛЮТНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ..... **138**

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Кузьміна О.М., Яремко С.А.
УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ..... **144**

CONTENTS

ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT

Vydobora Volodymyr
ECONOMIC GROWTH AND MARKET EQUILIBRIUM.....**7**

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Kuklina Tetiana, Tsviliy Serhiy, Zhuravlyova Svitlana
GENERAL TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF WORLD TOURISM:
FROM CORONOVIRUS TO MILITARY AGGRESSION.....**12**

Perehuda Yuliia, Kryvoberets Maryna
STATE SUPPORT OF ENTERPRISES IN THE TOURIST INDUSTRY
IN THE CONDITIONS OF MARITIME AND POST-WAR RECONSTRUCTION.....**16**

ECONOMY AND OPERATION OF NATIONAL ECONOMY

Karpenko Larysa
MARKETING RESEARCH OF THE MARKET SITUATION
OF ORGANIC PRODUCTS IN UKRAINE.....**21**

Kulyniak Ihor, Zhygalo Ivan, Koval Svitlana
SOCIOLOGICAL RESEARCH OF RESPONDENTS' PERCEPTION
OF THE NEUROMARKETING TECHNOLOGIES IMPACT
DURING TOURIST TRAVEL.....**25**

Mazur Kateryna, Gontaruk Yaroslav
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF BIOFUEL PRODUCTION
IN PERSONAL PEASANT FARMS.....**32**

ECONOMY AND ENTERPRISE MANAGEMENT

Bondarchuk Nataliia, Vasilieva Lesya, Minkovska Aljona
STRATEGIC MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT
OF AGRICULTURAL ENTERPRISE TO ENSURE FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY.....**37**

Vlasova Valentyna, Borbich Maria
ETHICAL PRINCIPLES IN ENTREPRENEURSHIP.....**42**

Dziuba Oksana, Levishchenko Olena, Bilous Viktoriia
ANALYSIS OF INNOVATIONS IN THE “SUBSCRIPTION” BUSINESS MODEL,
USING NETFLIX AS AN EXAMPLE.....**47**

Dokiienko Larysa
DIGITAL TRANSFORMATION OF ENTERPRISE FINANCE.....**52**

Zachosova Nataliia, Nazarenko Serhii, Sobko Vitalii
FORMATION OF THE SYSTEM OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY
OF THE BUSINESS ENTITY AND ITS STRATEGIC MANAGEMENT
IN THE REALITIES OF BANI WORLD.....**59**

Kohut Iryna
CURRENT MANAGEMENT COMPETENCIES OF PROJECT MANAGEMENT SPECIALISTS
FOR THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGIES.....**63**

Makedon Vyacheslav
ORGANIZATIONAL FEATURES OF FINANCIAL AND ECONOMIC ANALYSIS OF MERGERS
AND ACQUISITION PROJECTS IN THE ENVIRONMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES.....**67**

Omelyanenko Vitalii, Omelyanenko Olena, Bila Valeriia
CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF ADAPTIVE BUSINESS MODELS DEVELOPMENT (SERVICE SECTORS CASE)..... **75**

Parsyak Volodymyr, Zhukova Olena
KEY STRATEGIES FOR ENSURING ECONOMIC SECURITY HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS..... **83**

Rodina Olga
ANALYSIS OF THE POULTRY MEAT MARKET IN UKRAINE: A MODERN COURSE IN THE CONTEXT OF FOOD SECURITY..... **91**

Chikov Illia
ASSESSMENT OF THE LEVEL OF INNOVATIVE POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES..... **96**

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE POTENTIAL AND REGIONAL ECONOMY

Mital Olena
GASTRONOMY THEATER AS AN INNOVATIVE EVENT-SERVICE OF GASTRONOMIC TOURISM..... **103**

MONEY, FINANCES AND CREDIT

Nakonechna Olena, Mykhailyk Olga
FINTECH IN BANKING BUSINESS: FEATURES OF DEVELOPMENT AND POTENTIAL OPPORTUNITIES..... **108**

Romenska Kateryna
STRATEGIC AND MEDIUM-TERM GUIDELINES FOR FORMATION AND DIRECTION OF FINANCIAL FLOWS IN THE BUDGET PROCESS..... **120**

Rudenko Viktoriia
FORMAL RULES IN ENSURING THE FUNCTIONING OF THE FISCAL MECHANISM FOR REGULATING INVESTMENT PROCESSES IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROINTEGRATION..... **124**

Sysoenko Iryna, Karliuka Dmytro
ANALYSIS OF MAIN FINANCIAL INDICATORS ACTIVITIES OF BANKS OF UKRAINE..... **132**

Chernyshova Olga, Stepanova Daria, Filon Mykhailo
PROSPECTS OF FOREIGN EXCHANGE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE..... **138**

MATHEMATICAL METHODS, MODELS AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMY

Kuzmina Olena, Yaremko Svitlana
CORPORATE BUSINESS PROCESS MANAGEMENT IN THE DIGITAL ECONOMY..... **144**

Rodina Olga
Dnipro State Agrarian and Economic University

ANALYSIS OF THE POULTRY MEAT MARKET IN UKRAINE: A MODERN COURSE IN THE CONTEXT OF FOOD SECURITY

The article analyzes the functioning and current state of the poultry market in Ukraine. The trends in the poultry meat market over the last ten years in terms of production, sale and consumption of poultry meat are analyzed. Also, an analysis of rates of sale and consumption of poultry meat in comparison with the previous year is carried out, the ratio of volumes of production and sale of poultry meat in live weight and a share of the grown poultry meat in relation to total volumes of the grown meat in Ukraine is defined. The dynamics of indicators of poultry meat market development as important indicators of food security of the country are considered. Among the indicators of the dynamics of the poultry meat market are considered: market supply (production), imports, demand (consumption fund), exports and analysis of the supply/demand ratio and exports/imports in the market. Analysis of the dynamics of meat production and consumption by the population of Ukraine per capita per year compared to the dynamics of the share of total expenditures spent on food by one household in Ukraine in the period 2010-2020 showed that in 2020 the population of Ukraine spent the least on food for the last 10 years, while the level of consumption of poultry meat has increased in recent years. The monitoring of the Ukrainian poultry market shows some constant fluctuations, both positive and negative. The small increase in production and consumption of poultry meat in Ukraine has led to a certain imbalance between supply and demand in the poultry market. The level of self-sufficiency of meat in the country in 2020 was calculated on the basis of data on meat production and consumption. The indicator of the level of self-sufficiency in meat in 2020 after calculations was 0.74, and shows that today, Ukraine can not fully provide the domestic market for meat, and low level of self-sufficiency in meat will indicate a high dependence on external poultry producers. According to the results of the analysis of the poultry meat market, it is important to establish a certain balance in the market and increase the level of self-sufficiency in meat, as the main strategic indicator in ensuring food security of the country.

Key words: *market, poultry meat, production, consumption, food security, indicator, level of self-sufficiency.*

JEL classification: Q12, L66

УДК 330.341.1
DOI: https://doi.org/10.37320/2415-3583/23.17

Чіков І.А.
аспірант
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2128-5506

ОЦІНКА РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У науковій роботі досліджено актуальне питання оцінки рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств. Проаналізовано теоретичні підходи до визначення сутності поняття «інноваційний потенціал». На основі опрацьованої літератури було сформовано авторське бачення зазначеної економічної категорії. В рамках даної роботи було досліджено існуючі підходи щодо оцінювання інноваційного потенціалу підприємств. Наведено переваги та недоліки використання кожного з них. Визначено, що діагностика рівня інноваційного потенціалу підприємства, згідно ресурсного підходу, здійснюється на предмет наявності вільних фінансово-економічних ресурсів для забезпечення проведення інноваційної діяльності. Запропоновано трикомпонентну модель оцінки інноваційного потенціалу аграрних підприємств, яка ще на стадії планування інноваційної діяльності дозволяє визначити доцільність її проведення.

Ключові слова: *інноваційний потенціал, інноваційна діяльність, інноваційний проєкт, аграрні підприємства, ресурсний підхід, модель оцінки.*

Постановка проблеми. Розробка та використання новітніх інноваційних технологій та процесів є пріоритетним напрямком розвитку аграрних підприємств, що спрямований на підвищення конкурентоспроможності виробництва.

Здійснення інноваційної діяльності аграрними підприємствами супроводжується рядом проблем, однією з яких є особливість їх діяльності. Однак, раціональне використання інноваційного потенціалу дозволить перейти на новий етап розвитку підприємства та під-

вищити ефективність діяльності аграрного сектору економіки загалом.

Оцінка рівня інноваційного потенціалу підприємства дає можливість керівництву визначити вектор інноваційного розвитку, а також здійснювати оперативне управління інноваційною діяльністю для забезпечення можливості переходу підприємства на випуск конкурентоспроможної продукції – це значно підвищить стійкість та динамічність бізнес-процесів до вимог зовнішнього середовища.

Механізм прийняття рішення на аграрних підприємствах, щодо здійснення інноваційної діяльності, вимагає проведення ґрунтовного аналізу фінансово-господарської діяльності як самого підприємства, так і його підрозділів. Таким чином, етап оцінки можливостей підприємства можна вважати базовою детермінантою успішної інноваційної діяльності.

Відповідно до цього, актуалізується питання здійснення поточної оцінки рівня інноваційного потенціалу аграрними підприємствами для планування здійснення інноваційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До найбільш вагомих наукових результатів за напрямом дослідження проблем визначення поняття «інноваційний потенціал» належать роботи таких вчених, серед яких Глушенкова А.А. [4], Чабан В.Г. [17], Володін С.А., Чекамова О.І. [1], Чухрай Н.І. [19], Ілляшенко С.М. [7], Федулова Л.І. [15], Гаєвська Л.М. [3]. Крім цього, дослідженням у напрямі оцінки можливостей підприємства щодо впровадження інновацій займалися такі вчені, як Грицуленко С.І., Орлов В.М., Отливанська Г.А., Уманська І.І. [5], Чубай В.М. [18], Лагодієнко В.В., Лагодієнко Н.В. [11], Мартюшева Л.С., Калишенко В.О. [13], Яковлева Н.Г. [21], Карюк В.І. [9] та інші. Наявність значної кількості публікацій у сфері інноваційного розвитку підприємств вказує на актуальність даної проблематики в сучасних умовах. Проте, незважаючи на значні наукові здобутки вчених, на сьогодні ще не сформовано уніфікованого підходу щодо оцінки рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств, що і зумовило вибір напряму дослідження.

Метою статті є формування підходу до оцінки інноваційного потенціалу аграрних підприємств. Для досягнення поставленої мети було поставлено та вирішено ряд завдань: досліджено теоретичні підходи щодо розуміння сутності поняття «інноваційний потенціал» та сформовано авторське визначення даної економічної категорії; здійснено аналіз підходів щодо оцінки рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств; побудовано систему оцінки інноваційного потенціалу агарних підприємств; визначено рівень інноваційного потенціалу обраного суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу. Сучасна кон'юнктура ринку характеризується новими умовами ведення конкуренції, які залежать від інноваційно-активного вектору розвитку учасників ринку. Інноваційно-активний вектор розвитку аграрних підприємств характеризується удосконаленням виробничої бази, оновленням системи ресурсного та матеріально-технічного забезпечення, адаптацією збутової мережі до вимог зовнішнього середовища.

Беззаперечним є той факт, що успішне функціонування суб'єктів господарювання в сучасних умовах – в умовах глобалізаційних процесів, неможливе без інноваційного вдосконалення.

Постійне оновлення виробництва, на базі результатів наукових досягнень, стає ключовим фактором зростання та підвищення ефективності діяльності аграрних підприємств. Підприємства, що формують свою стратегічну поведінку на основі інноваційного підходу, мають більшу вірогідність зберегти та підвищити свою конкурентоспроможність в довгостроковій перспективі [2].

Інноваційно-активний вектор розвитку підприємств обумовлюється наявністю певного рівня інноваційного потенціалу, який відображає здатність суб'єкта господарювання до інноваційних трансформацій.

У вузькому розумінні, поняття «інноваційний потенціал» трактується як наявність ресурсів або здатність для здійснення інноваційної діяльності. Розглядаючи дане поняття в широкому сенсі, можна виділити ряд підходів до трактування зазначеного поняття. Найбільш часто вживаним вважається ресурсний підхід, в рамках якого, інноваційний потенціал розглядають як сукупність різних видів ресурсів, що можуть бути використані для забезпечення проведення інноваційної діяльності [1; 4; 17; 19].

Серед альтернативних підходів, можна виділити такі, згідно яких, інноваційний потенціал розглядається як здатність суб'єкта господарювання здійснювати інноваційну діяльність або комплекс взаємопов'язаних дій і заходів направлених на розробку інновацій [3; 7; 15].

Розглянемо трактування авторів більш детально (табл. 1).

Як можна бачити, аналіз літературних джерел демонструє наявність значної диференціації в поглядах науковців при трактуванні даного поняття. В зв'язку з вище наведеним, вважаємо за доцільне навести власне трактування зазначеного поняття. Отже, інноваційний потенціал – це багатогранна економічна категорія, зі складною структурою взаємозалежних елементів, яка характеризує рівень готовності суб'єкта господарювання до оновлення або переорієнтації в рамках обраної інноваційної стратегії.

Наявність інноваційного потенціалу є життєвонеобхідною умовою для досягнення цілей інноваційної діяльності. Інакше кажучи, від рівня інноваційного потенціалу залежить рівень інноваційності проєкту, яке підприємство в змозі реалізувати.

Аналіз літературних джерел [6; 20] дозволяє виділити чотири рівні інноваційності проєктів:

1) радикальні інновації – це такі інновації, які руйнують усталене бачення про продукт чи послугу, пропонуючи тим самим щось кардинально нове;

2) напіврадикальні (трансформаційні) інновації – в рамках даного типу інновацій, об'єктом змін чи оновлень є не продукція чи послуга, а бізнес-модель – інновація впливає лише на внутрішні процеси підприємства. Такого роду інновації можуть проявлятися при впровадженні ефективних маркетингових ноу-хау, нових логістичних ланцюгів тощо. Перевагою таких інновації є неймовірна складність копіювання підприємствами-конкурентами;

3) поліпшуючі (підтримуючі) інновації – це інновації з новими або оновленими властивостями, які, по

Таблиця 1 – Теоретичні підходи щодо визначення інноваційного потенціалу підприємства

Автор(и)	Визначення
«сукупність ресурсів»	
Володін С.А., Чекамова О.І. [1]	«…наявність та готовність до використання системи засобів і ресурсів при веденні інноваційної діяльності з метою одержання конкурентних переваг»
Глушенкова А.А. [4]	«…наявність ресурсів у поєднанні з умовами, які забезпечують сукупну можливість підприємства генерувати нові знання та впроваджувати інновації»
Чабан В.Г. [17]	«…наявні та приховані можливості залучення та використання ресурсів, спрямованих на сприйняття, впровадження нововведень, які можуть бути залучені для досягнення цілей економічних суб'єктів»
Чухрай Н.І. [19]	«…інтегрована сукупність усіх наявних матеріальних і нематеріальних активів підприємства, що використовуються в процесі здійснення інноваційної діяльності»
«спроможність (здатність) підприємства»	
Гаєвська Л.М. [3]	«…стратегічна здатність підприємства до реалізації невикористаних можливостей інноваційних ресурсів (виробничі, інтелектуальні та інформаційні ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності підприємства)»
Ілляшенко С.М. [7]	«…здатність до втілення досягнень науки і техніки у конкретні товари, спрямовані на задоволення запитів споживачів»
Федулова Л.І. [15]	«…міра готовності виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто міра готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних змін»

Джерело: складено автором на основі опрацьованої літератури

своїй суті, є більш сучасними версіями уже існуючих продуктів чи послуг;

4) покрокові (поступові) інновації – це інновації, які є переважно результатом вдосконалення існуючих продуктів, послуг, процесів чи технологій, з метою підвищення їх продуктивності, покращення функціональності, якості тощо.

Відповідно до наведеної класифікації, стає очевидним і наступне – чим вищий рівень інноваційності проєкту має на меті реалізувати підприємство, тим більшу кількість ресурсів необхідно витратити для досягнення мети.

Планування інноваційної діяльності без попередньої оцінки інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання може призвести до проблем з розподілом грошових коштів. Тобто, існує така ймовірність, що підприємству може не вистачити ресурсів для реалізації інноваційного проєкту, що може призвести до призупинення не лише інноваційної, а й поточної господарської діяльності.

Існуюча диференціація поглядів науковців, щодо трактування поняття «інноваційний потенціал», спричинила появу відповідної кількості методів його оцінювання.

Так, наприклад Грицуленко С.І., Орлов В.М., Отливанська Г.А. та Уманська І.І. [5] пропонують оцінювати рівень інноваційного потенціалу методом експертних оцінок з наступним зведенням часткових показників в єдиний інтегральний показник. На нашу думку, показники, які можуть бути отримані лише експертним шляхом, враховуючи високу ймовірність наявності суб'єктивізму в результатах анкетування, ставлять під сумнів обґрунтованість результуючого показника.

Цікавий підхід пропонує Чубай В.М. [18], в рамках якого, аналіз інноваційного потенціалу здійснюється шляхом порівняння фактичних показників досліджуваного підприємства з певними еталонними показникам. В свою чергу, Лагодієнко В.В. та Лагодієнко Н.В. [11] пропонують визначати рівень інноваційного потенціалу з використанням функції бажаності Харрінгтона. Суть методики полягає в комплексній оцінці складових досліджуваного підприємств шляхом перетворення абсолютних значень показників у безрозмірну шкалу бажаності. Однак, у наведених підходах, на нашу думку, існує проблема набору оптимальної кількості показників, які б могли в повній мірі характеризувати предмету область дослідження.

Як можна бачити, зазначені підходи мають значні відмінності як в методичному, так і в інструментальному плані. Однак, більшість думок вчених сходяться в тому, що визначення рівня інноваційного потенціалу підприємства супроводжується низкою проблем: по-перше, процес оцінювання рівня інноваційного потенціалу вимагає значного обсягу інформації, яка часто є закритою для дослідників; по-друге, більшість підходів будуються на різних наборах показників, що мають різну розмірність та спосіб розрахунку, що ускладнює першочергову задачу визначення рівня інноваційного потенціалу; по-третє, в переважній своїй більшості, підходи ґрунтуються на складних математичних моделях, які призводять до отримання результатів, які часто не мають обґрунтованого економічного змісту; по-четверте, серед підходів, існують такі, які передбачають використання коефіцієнтів вагомості, що може свідчити про суб'єктивність отриманих результатів; по-п'яте, процес діагностики рівня інноваційного потенціалу ускладнюється необхідністю врахування галузевих особливостей функціонування суб'єктів господарювання та масштабів виробничої діяльності [9; 13; 18; 21].

Аналіз літературний джерел [8; 12; 14; 15] показує, що як у випадку з підходом до трактування поняття, так і у випадку з підходом до оцінки рівня інноваційного потенціалу, більшість науковців схиляється до ресурсного підходу. В рамках даного підходу, діагностика рівня інноваційного потенціалу підприємства здійснюється на предмет наявності вільних фінансово-

економічних ресурсів для здійснення інноваційної діяльності.

Так, наприклад Чабан В.Г. [17] пропонує визначати рівень інноваційного потенціалу шляхом аналізу фінансових показників. Згідно його позиції, це дає змогу оцінити рівень достатності джерел для покриття запасів і витрат, що є базою для класифікації фінансово-економічної позиції підприємства за станом його фінансової стійкості. Схожої думки дотримуються Левкович О.В. та Калашнікова Ю.М. [12] та вважають, що однією з найбільш важливих складових, яка характеризує інноваційний потенціал підприємства, та одночасно є необхідною умовою його інноваційної діяльності, є фінансова стійкість. Колмакова О.М. та Смачило В.В. [10] вважають, що оцінка інноваційного потенціалу повинна здійснюватися на предмет наявності вільних фінансових ресурсів підприємства, що дозволяє керівництву, прийняти рішення про можливість реалізації інноваційної стратегії.

В зв'язку зазначеним, пропонуємо здійснювати діагностику рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств шляхом аналізу фінансових ресурсів суб'єкта господарювання на предмет їх наявності для покриття поточних витрат і формування запасів у контексті забезпечення інноваційної діяльності.

Пропонований підхід ще на стадії планування інноваційної діяльності дозволяє визначити доцільність її проведення.

Оцінку рівня інноваційного потенціалу пропонуємо представити у вигляді трикомпонентної моделі визначення типу фінансової стійкості, базою для якої є система абсолютних показників забезпеченості запасів джерелами їх формування (1):

$$IP^* = \left\{\left[IP_1\left(\pm K_1\right)\right],\left[IP_2\left(\pm K_2\right)\right],\left[IP_3\left(\pm K_3\right)\right]\right\}, \qquad (1)$$

де, IP^* – рівень інноваційного потенціалу; $\pm K_1$ – надлишок (+) або нестача (-) власних джерел фінансування; $\pm K_2$ – надлишок (+) або нестача (-) власних та довгострокових позикових засобів; $\pm K_3$ – надлишок (+) або нестача (-) загального обсягу фінансових ресурсів; $K_{1,2,3}$ – часткові компоненти моделі.

Часткові компоненти моделі, в свою чергу, визначаються згідно системи умов (2):

$$IP_i\left(K_i\right) = \begin{cases} 1, K_i \geq 0 \\ 0, K_i < 0 \end{cases} \qquad (2)$$

На першому етапі даної методики необхідно розрахувати показники, які характеризують наявність фінансових ресурсів для забезпечення процесу формування запасів:

1) оцінка наявності власних джерел фінансування ВДФ – визначається як різниця між власним капіталом (ВК) та необоротними активами підприємства (НА);

2) оцінка наявності власних та довгострокових позикових засобів ВДЗ – обчислюється як сума обсягу власних джерел фінансування (ВДФ) та обсягу довгострокових зобов'язань і забезпечень (ДЗ);

3) оцінка наявності загального обсягу фінансових ресурсів *ЗФР* – розраховується шляхом суми обсягу власних та довгострокових позикових засобів (ВДЗ) та обсягу короткострокових зобов'язань і забезпечень (КЗ).

Далі, визначаються часткові компоненти, які характеризують рівень забезпеченості запасів і витрат відповідними джерелами їх формування:

1) надлишок (+) або нестача (-) власних джерел фінансування (K_1) визначається як різниця між показником наявності власних джерел фінансування та обсягом запасів і поточних біологічних активів (*ЗП*) (3):

$$K_1 = \text{ВДФ} - ЗП \qquad (3)$$

2) надлишок (+) або нестача (-) власних та довгострокових позикових засобів (K_2) визначається як різниця між показником наявності власних та довгострокових позикових засобів та обсягом запасів і поточних біологічних активів (4):

$$K_2 = \text{ВДЗ} - ЗП \qquad (4)$$

3) надлишок (+) або нестача (-) загального обсягу фінансових ресурсів (K_3) визначається як різниця між показником наявності загального обсягу фінансових ресурсів та обсягом запасів і поточних біологічних активів (5):

$$K_3 = \text{ЗФР} - ЗП \qquad (5)$$

Зазначені показники є компонентами моделі (1) за результатами комбінації яких, здійснюється безпосередня оцінка рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств.

Аналіз літературних джерел [8; 16], в комплексі з методичною базою трикомпонентної моделі, дозволив сформувати чотири рівні інноваційного потенціалу аграрних підприємств:

1) «Високий рівень інноваційного потенціалу» – характеризується високим рівнем забезпеченістю власними ресурсами, відповідно, покриття витрат, для ведення інноваційної діяльності, може здійснюватися за рахунок вільних коштів без позикових засобів. Трикомпонентна модель буде мати вигляд (6):

$$IP = \{1,1,1\}, \qquad (6)$$

2) «Середній рівень інноваційного потенціалу» – характеризується нормальним рівнем фінансової стійкості підприємства, що дозволяє повністю покривати поточні витрати господарської діяльності, але для забезпечення ефективної інноваційної діяльності необхідно залучати додаткові кошти із зовнішніх джерел фінансування. Модель, в такому випадку, формується наступним чином (7):

$$IP = \{0,1,1\} \qquad (7)$$

3) «Низький рівень інноваційного потенціалу» – характеризується низьким рівнем фінансового забезпечення поточних виробничих запасів і витрат. Питання, про здійснення інноваційної діяльності, може мати місце лише при залученні значних фінансових коштів із зовнішніх джерел. Трикомпонентна модель, буде мати вигляд (8):

$$IP = \{0,0,1\} \qquad (8)$$

4) «Інноваційний потенціал відсутній» – характеризується критичним рівнем фінансової стійкості. Інноваційна діяльність, за фактом дефіциту або відсутністю джерел фінансування витрат, неможлива. Трикомпонентна модель, в такому випадку, буде мати вигляд (9):

$$IP = \{0,0,0\} \qquad (9)$$

Для практичної реалізації описаного підходу, було обрано сільськогосподарське підприємство ПрАТ «Дашківці» Вінницької області. Основний вид економічної діяльності підприємства за КВЕД 01.11 – вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

В якості джерела вихідної інформації виступає фінансова звітність суб'єкта господарювання, а саме форма № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) за 2015-2020 рр.

Згідно описаному підходу, на першому етапі було розраховано показники, які характеризують наявність фінансових ресурсів для забезпечення процесу формування запасів (табл. 2).

Далі, розраховано набір часткових компонентів, які характеризують рівень забезпеченості запасів і витрат відповідними джерелами їх формування (табл. 3).

За результатами комбінації часткових компонентів, згідно моделі (1), визначено рівень інноваційного потенціалу ПрАТ «Дашківці» у 2015-2020 рр. (табл. 4).

Отже, результати проведеного дослідження дозволяють зробити висновок, що протягом наведеного періоду, діяльність ПрАТ «Дашківці» характеризується високим рівнем забезпеченості запасів і витрат відповідними джерелами їх формування. Це свідчить про можливість покриття витрат для забезпечення як інноваційної, так і поточної господарської діяльності.

За досліджуваний період було досягнуто значне підвищення рівня інноваційного потенціалу за виключенням 2016 року, протягом якого спостерігалася нестача загальної величини власних обігових коштів для покриття витрат поточної господарської діяльності.

Висновки. Описаний в роботі підхід до оцінки рівня інноваційного потенціалу аграрних підприємств дозволяє проаналізувати суб'єкт господарювання на факт наявності фінансово-економічних ресурсів для здійснення інноваційної діяльності.

Інформація про рівень інноваційного потенціалу дозволить керівництву підприємств діагностувати рівень їх інноваційного розвитку по принципу «до-після», тобто відслідковувати позиції попереднього і поточного фінансового стану підприємства.

В якості перспектив подальшого розвитку дослідження, на нашу думку, вбачається розробка механізму прийняття рішення про планування інноваційної діяльності в комплексі з результатами прогнозування ймовірності настання банкрутства.

Таблиця 2 – Показники наявності фінансових ресурсів ПрАТ «Дашківці» у 2015-2020 рр., тис. грн

Показник	Роки					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ЗП	34078	55418	80176	85114	53245	60303
ВДФ	42366	50581	83694	128461	168808	214421
ВДЗ	42413	53693	83694	128461	168808	214421
ЗФР	54788	66069	96071	140839	181187	226801

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

Таблиця 3 – Часткові компоненти забезпеченості запасів і витрат відповідними джерелами їх формування ПрАТ «Дашківці» у 2015-2020 рр., тис. грн

Компоненти	Роки					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
K_1	8288	-4837	3518	43347	115563	154118
K_2	8335	-1725	3518	43347	115563	154118
K_3	20710	10651	15895	55725	127942	166498

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємства

Таблиця 4 – Рівень інноваційного потенціалу ПрАТ «Дашківці» у 2015-2020 рр.

Роки	Часткові компоненти			Результуюча трикомпонентна модель	Рівень інноваційного потенціалу
	K_1	K_2	K_3		
2015	≥ 0	≥ 0	≥ 0	$IP_h^* = \{1,1,1\}$	високий
2016	< 0	< 0	≥ 0	$IP_m^* = \{0,0,1\}$	низький
2017	≥ 0	≥ 0	≥ 0	$IP_h^* = \{1,1,1\}$	високий
2018	≥ 0	≥ 0	≥ 0	$IP_h^* = \{1,1,1\}$	високий
2019	≥ 0	≥ 0	≥ 0	$IP_h^* = \{1,1,1\}$	високий
2020	≥ 0	≥ 0	≥ 0	$IP_h^* = \{1,1,1\}$	високий

Джерело: розраховано автором

Список використаних джерел:

1. Володін С.А., Чекамова О.І. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки. *Економіка АПК.* 2017. № 5. С. 65–72.
2. Вострякова В.Ю. Розвиток інноваційного потенціалу підприємства дис. … канд. екон. наук: 08.00.04. Київ, 2016. 235 с.
3. Гаєвська Л.М. Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2017. № 15. С. 192–196.
4. Глушенкова А.А. Структура інноваційного потенціалу підприємств сфери телекомунікацій та інформатизації. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2016. № 4 (18). С. 100–106.
5. Грицуленко С.І., Орлов В.М., Отливанська Г.А., Уманський І.І. Інноваційний потенціал оператора зв'язку: формування, оцінка та ефективність використання : монографія. Одеса : ВМВ, 2013. 260 с.
6. Даниленко Ю.А. Характеристики та класифікації інновацій та інноваційного процесу. *Наука та інновації.* 2018. Т. 14. № 3. С. 15–30.
7. Ілляшенко С.М. Менеджмент та маркетинг інновацій : монографія. Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. 616 с.
8. Калініченко Л.Л. Кількісна оцінка інноваційного потенціалу підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 30. С. 107–112.
9. Карюк В.І. Вплив інноваційного потенціалу на соціально-економічний розвиток підприємства. *Ефективна економіка.* 2016. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5193 (дата звернення: 29.03.2022)
10. Колмакова О.М., Смачило В.В. Оцінка інноваційного потенціалу будівельного підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості.* 2010. № 32. С. 270–274.
11. Лагодієнко В.В., Лагодієнко Н.В. Моделювання оцінки інноваційної спроможності промислових підприємств. *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики».* 2019. № 1 (28). С. 280–289.
12. Левкович О.В., Калашнікова Ю.М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776 (дата звернення: 29.03.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.4.76
13. Мартюшева Л.С., Калишенко В.О. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження. *Фінанси України.* 2002. № 10. С. 61–66.
14. Мірошник Р.О., Меренюк Л.В. Проблеми використання та оцінки інноваційного потенціалу підприємств. *Проблеми економіки та управління.* 2008. № 611. С. 191–197.
15. Федулова Л.І., Колош М.О. Інноваційний потенціал підприємства як фактор забезпечення результативності реструктуризації. *Наукові праці МАУП.* 2007. № 3. С. 48–51.
16. Хмизова О.В., Сисан О.М. Напрями розвитку інноваційного потенціалу підприємства. *Наукові праці. Економіка.* 2016. № 273. С. 83–88.
17. Чабан В.Г. Складова інноваційної інфраструктури: венчурний капітал. *Фінанси України.* 2004. № 4. С. 35–40.
18. Чубай В.М. Аналіз інноваційного потенціалу підприємства у процесі формування і реалізації інноваційної стратегії підприємства. *Актуальні проблеми економіки.* 2010. № 8 (110). С. 183–190.
19. Чухрай Н.І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення : монографія. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2002. 316 с.
20. Шестаков Д.Ю. Специфіка інноваційного проекту як передумова управління ризиками інвестиційного портфеля на ринках венчурного капіталу. *Бізнес Інформ*. 2019. № 4. С. 92–97. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-4-92-97
21. Яковлева Н.Г. Оцінка інноваційного потенціалу підприємств та ефективності його використання. *Вісник КНТЕУ.* 2005. № 1. С. 45–52.

References:

1. Volodin S.A., Chekamova O.I. (2017) Teoretychni zasady formuvannia i realizatsii innovatsijnoho potentsialu v rozvytku ekonomiky [Theoretical foundations for the formation and implementation of innovative potential in the development of the economy]. *Economics of agro-industrial complex,* no. 5, pp. 65–72.
2. Vostriakova V.Yu. (2016) *Rozvytok innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstva* [Development of innovative potential of the enterprise] (PhD Thesis), Kyiv: Kyiv National University of Economics Names of Vadim Hetman.
3. Haievska L.M. (2017) Innovatsiinyi potentsial pidpryiemstva ta yoho otsinka [Innovative potential of the enterprise and its evaluation]. *Global and national problems of the economy*, no. 15, pp. 192–196.
4. Hlushenkova A.A. (2016) Struktura innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstv sfery telekomunikatsij ta informatyzatsii. [Structure of innovative potential of enterprises in the field of telecommunications and informatization]. *Economics. Management. Business,* vol. 4, no. 18, pp. 100–106.
5. Hrytsulenko S.I., Orlov V.M., Otlyvanska H.A., Umanskyj I.I. (2013) *Innovatsijnyj potentsial operatora zv'iazku: formuvannia, otsinka ta efektyvnist' vykorystannia* [Innovative potential of the telecom operator: formation, evaluation and efficiency of use]. Odessa: VMV. (in Ukrainian)
6. Danylenko Yu.A. (2018) Kharakterystyky ta klasyfikatsii innovatsij ta innovatsijnoho protsesu [Characteristics and classifications of innovation and innovation process]. *Science and innovation,* vol. 13, no. 3, pp. 15–30.
7. Illiashenko S.M. (2004) *Menedzhment ta marketynh innovatsij* [Management and Marketing Innovation]. Sumy: VTD «University Book». (in Ukrainian)
8. Kalinichenko L.L. (2010) Kilkisna otsinka innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstv [Quantitative assessment of the innovative potential of enterprises]. *Bulletin of the Economics of Transport and Industry,* no. 30, pp. 107–112.
9. Kariuk V.I. (2016) Vplyv innovatsijnoho potentsialu na sotsialno-ekonomichnyj rozvytok pidpryiemstva [The impact of innovation potential on the socio-economic development of the enterprise]. *Efektyvna ekonomika* [Efficient economy] (electronic journal), no. 10. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5193 (accessed 29 March 2022).
10. Kolmakova O.M., Smachylo V.V. (2010) Otsinka innovatsijnoho potentsialu budivelnoho pidpryiemstva [Assessment of the innovative potential of a construction enterprise]. *Bulletin of the Economics of Transport and Industry,* no. 32, pp. 270–274.

11. Lahodiienko V.V., Lahodiienko N.V. (2019) Modeliuvannia otsinky innovatsijnoi spromozhnosti promyslovykh pidpryiemstv [Modeling of assessment of innovative capacity of industrial enterprises]. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 1, no. 28, pp. 280–289.

12. Levkovych O.V., Kalashnikova Yu.M. (2021) Finansova stijkist' iak peredumova innovatsijnoho rozvytku pidpryiemstva [Financial stability as a prerequisite for innovative development of the enterprise]. *Efektyvna ekonomika* [Efficient economy] (electronic journal), no. 4. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776 (accessed 29 March 2022).

13. Martiusheva L.S., Kalyshenko V.O. (2002) Innovatsijnyj potentsial pidpryiemstva iak ob'iekt ekonomichnoho doslidzhennia [Innovative potential of the enterprise as an object of economic research]. *Finances of Ukraine*, no. 10, pp. 61–66.

14. Miroshnyk R.O., Mereniuk L.V. (2008) Problemy vykorystannia ta otsinky innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstv [Problems of use and evaluation of innovative potential of enterprises]. *Problems of economics and management,* no. 611, pp. 191–197.

15. Fedulova L.I., Kolosh M.O. (2007) Innovatsijnyj potentsial pidpryiemstva iak faktor zabezpechennia rezultatyvnosti restrukturyzatsii [Innovative potential of the enterprise as a factor in ensuring the effectiveness of restructuring]. *Scientific works of IAPM,* no. 3, pp. 48–51.

16. Khmyzova O.V., Cysan O.M. (2016) Napriamy rozvytku innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstva [Directions of development of innovative potential of the enterprise]. *Scientific works. Economics,* no. 273, pp. 83–88.

17. Chaban V.H. (2004) Skladova innovatsijnoi infrastruktury: venchurnyj kapital [Component of innovation infrastructure: venture capital]. *Finance of Ukraine,* no. 4, pp. 35–40.

18. Chubaj V.M. (2010) Analiz innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstva u protsesi formuvannia i realizatsii innovatsijnoi stratehii pidpryiemstva [Analysis of the innovative potential of the enterprise in the process of formation and implementation of the innovative strategy of the enterprise]. *Actual problems of the economy*, vol. 8, no. 110, pp. 183–190.

19. Chukhraj N.I. (2002) *Formuvannia innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstva: marketynhove ta lohistychne zabezpechennia* [Formation of innovative potential of the enterprise: marketing and logistics support]. Lviv: Lviv Polytechnic National University Publishing House. (in Ukrainian)

20. Shestakov D.Yu. (2019) Spetsyfika innovatsijnoho proektu iak peredumova upravlinnia ryzykamy investytsijnoho portfelia na rynkakh venchurnoho kapitalu [The specificity of the innovative project as a prerequisite for managing the risks of the investment portfolio in the venture capital markets]. *Business Inform,* no. 4, pp. 92–97.

21. Yakovleva N.H. (2005) Otsinka innovatsijnoho potentsialu pidpryiemstv ta efektyvnosti joho vykorystannia [Assessment of the innovative potential of enterprises and the effectiveness of its use]. *Bulletin of KNUTE*, no. 1, pp. 45–52.

Chikov Illia
Vinnytsia National Agrarian University

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF INNOVATIVE POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

World experience of management in synthesis with the experience of domestic agricultural producers confirms the thesis of the priority of scientific and technological progress and active innovation processes in the development of agricultural enterprises. In the context of this, it becomes clear that the successful operation of economic entities requires systematic, purposeful innovation of entrepreneurial activity. The ability of an enterprise to carry out its activities effectively depends on the level of its innovation potential, as it is the assessment of innovation potential that allows to determine the vector of innovative development and highlight key benefits of the enterprise, among other market participants. The decision-making process at agricultural enterprises on the implementation of innovative activities requires a comprehensive analysis of financial and economic activities of the enterprise. Accordingly, the issue of assessing the level of innovation potential of agricultural enterprises for planning innovation is relevant. The purpose of scientific work is to form an approach to assessing the innovative potential of agricultural enterprises. Within the framework of the set goal, theoretical approaches to understanding the essence of the concept of «innovation potential» were analyzed and the author's definition of this concept was formed; the analysis of approaches to assessing the level of innovation potential of agricultural enterprises and the advantages and disadvantages of each of them; the three-component model of innovative potential of agar enterprises is given and the expediency of its practical application is scientifically substantiated; based on the proposed model, the level of innovation potential of the selected business entity was determined. The proposed model allows to determine the feasibility of its implementation at the stage of planning innovation activities. Information on the level of innovation potential will allow the management of enterprises to diagnose the level of their innovative development on a «before-after» basis, i.e., to monitor the position of the previous and current financial condition of the enterprise.

Key words: *innovation potential, innovation activity, innovation project, agricultural enterprises, resource approach, evaluation model.*

JEL classification: C13, B49, O13, O31

Наукове видання

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ІННОВАЦІЇ

Науковий журнал з питань економіки та бізнесу

Випуск 23, 2022

Коректура • В. О. Бабич
Комп'ютерна верстка • В. О. Удовиченко

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 17,44.
Підписано до друку 29.04.2022.
Зам. № 0422/165. Наклад 100 прим.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.